

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет педагогічної освіти

Кафедра корекційної педагогіки та інклюзії

Методичні вказівки та завдання для самостійної роботи студентів

Соціально-педагогічна робота в закладах освіти

Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»

Напрямок підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка»

Бакалавр соціальної педагогіки

Соціальний педагог

Денна форма навчання

2016 рік

МОДУЛЬ 1.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ЗАКЛАДХ ОСВІТИ

Змістовий модуль 1. Функціональне поле діяльності соціального педагога в закладах освіти.

Тема 1. Система соціально-педагогічної роботи в закладах освіти

1. Упорядкувати картотеку ситуативних ігор, спрямованих на розвиток у дітей умінь взаємодіяти в колективі.
2. Скласти план розмови в дружньому колі для учнів середнього шкільного віку щодо толерантного ставлення до різних людей.
3. Розробити макет інформаційного буклету "Твоє здоров'я у твоїх руках" для учнів середніх класів.
4. Скласти план проведення години спілкування "Ніколи не забувай, що ти живеш серед людей" для учнів старших класів.
5. Підготувати пакет інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань профілактики наркозалежності серед учнів старшої школи.
6. Дібрати питання до дебатів "Паління - руйнівна сила для організму людини" для учнів старших класів.

Тема 2. Планування та документування діяльності соціального педагога закладу освіти

1. Дібрати інформаційний матеріал для проведення батьківських зборів (тема обирається студентом самостійно).
2. Скласти соціальний паспорт школи.

Тема 3. Напрями та форми роботи соціального педагога в ЗНЗ різного типу

1. Підготувати гру-мандрівку на тему "До країни здоров'я" для учнів молодшого шкільного віку.
2. Розробити структуру та зміст проведення турніру знавців гарних манер для учнів середніх класів.
3. Підготувати пакет інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань збереження репродуктивного здоров'я для учнів старших класів.
4. Сформулювати питання до диспуту "У чому краса людини?" для вихованців закладів інтернатного типу.
5. Скласти план проведення бесіди на тему "Як поводити себе гідно?" для учнів середніх класів.
6. Скласти програму роботи соціального педагога з підготовки учнівської молоді шкіл-інтернатів до самостійного життя.

7. Розробити план усного журналу "Переваги та небезпеки Інтернету" для учнів старших класів.

Тема 4. Соціально-педагогічна робота з сім'єю

1. Підготувати соціальну рекламу "Дитинство починається з любові".
2. Розробити і представити проект проведення сімейного свята.
3. Скласти перелік конкурсів для проведення свята молодих родин.
4. Підготувати програму вечора відпочинку "Улюблена справа моєї родини".
5. Скласти план проведення бесіди для батьків на тему "Сім'я - простір без насильства"¹.
6. Скласти план-конспект проведення сімейної інтелектуальної вікторини.
7. Дібрати ситуаційно-рольові ігри для батьків (тематика обирається студентом самостійно).
8. Підготувати програму проведення круглого столу з фахівцями (тематика обирається студентом самостійно).

Тема 5. Особливості роботи соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку

1. Підготувати розгорнутий план заняття для учнів, які навчаються в інтегрованому середовищі загальноосвітнього навчального закладу на тему "Навчатися поруч і не бути байдужим".
2. Скласти рекомендації для класних керівників щодо організації взаємодії дітей з особливостями психофізичного розвитку та їхніх однолітків в інтегрованому освітньому закладі.
3. Розробити пам'ятку для волонтера, який працює з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку.
4. Створити картку спостереження за розвитком дитини з особливостями психофізичного розвитку в інтегрованому середовищі загальноосвітнього навчального закладу.
5. Скласти перспективний план роботи на навчальний рік з соціально-педагогічної просвіти батьків дітей з особливостями психофізичного розвитку.
6. Створити банк діагностичних методик, за допомогою яких можна визначити потреби дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітньому навчальному закладі.
7. Скласти ігрову програму для учнів молодших класів інтегрованого закладу.
8. Розробити програму тренінгового заняття для педагогічного колективу інтегрованого освітнього закладу "Шляхи формування сприятливого

соціально-психологічного клімату в класі".

9. Підготувати сценарій проведення дружнього кола для учнів молодшої школи на тему "Поглянь на іншого як на рівного".
10. Розробити план проведення години спілкування для учнів середньої школи на тему "Толерантність - це основа гарних стосунків з іншими".
11. Підготувати план проведення виховної години для учнів середньої школи на тему "Толерантним будь завжди - своїми діями це доведи".
12. Дібрати питання до диспуту "Чи треба бути милосердним в сучасному прагматичному світі?" для учнів старших класів.
13. Скласти план-конспект проведення бесіди для батьків "Людяність починається з сім'ї".

Тема 6. Форми роботи соціального педагога в закладах освіти

1. Підготувати сценарій міні-спектаклю для учнів середніх класів з питань здорового способу життя.
2. Дібрати питання для вікторини "Міфи та реальність про наркотики" для учнів старших класів.

Тема 7. Організація роботи з сім'єю в залежності від її типу (4 год.)

Завдання № 1. Обрати сім'ю, яка потребує професійної підтримки та виконати наступні завдання:

- виокремити ключову проблему сім'ї;
- спланувати соціально-педагогічну роботу з сім'єю;
- скласти перелік питань, які будуть поставлені соціальним педагогом під час візиту у сім'ю.

Завдання № 2. Визначити соціальний статус сім'ї та виконати наступні завдання:

- здійснити діагностування внутрішньо-сімейних відносин членів родини;
- здійснити діагностику сімейних контактів і впливу батьків на розвиток потенційних можливостей дітей;
- розробити генограму сім'ї.

Тема 8. Соціально-педагогічний супровід та соціально-педагогічна підтримка дітей з особливостями психофізичного розвитку в закладі

Завдання.

1. Планування роботи щодо інтеграції дітей з особливостями психофізичного розвитку в середовище загальноосвітнього навчального закладу.
2. Форми та методи роботи з дітьми, які мають порушення розвитку.
3. Взаємодія соціального педагога з батьками дітей, які мають особливості психофізичного розвитку.
4. Проведення індивідуальних бесід з батьками новоприбулих учнів. Посередництво між учнями, батьками та педагогічними працівниками.
5. Партнерство з установами та організаціями, які опікуються дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

1. Рекомендована література.

Базова література

1. Абетка соціального педагога / укладач В.В. Волканова. – Х.: Вид. група «Основа», – (Серія «Соціальному педагогу»). – 2011. – 235 с.
2. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб / О.В. Безпалько – К.: ЦНЛ, 2003. - і 34 с.
4. Бондар А.Д. Навчально-виховна робота в школах-інтернатах і групах продовженого дня / А.Д. Бондар. Б.С. Кобзар. – К. : Вища школа, 1985. – 303 с.
5. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія / Ренате Хейкіївна Вайнола ; за ред. С. О. Сисоевої ; М-во освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова. – Запоріжжя : ХНРБЦ, 2008. – 460 с.
6. Виявлення, попередження і розгляд випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми. Методичні матеріали для працівників освіти. Авт.- упор.: Буров С, Дубініна І., Онишко Ю., Смилова Л., Ясиновська М. – К.: Видавничий дім «КАЛИТА», 2007. – 36 с.
7. Впровадження програми надання соціальних послуг сім'ям з дітьми раннього та дошкільного віку, які опинилися у складних життєвих обставинах: метод. рекомен. / Холт Інтернешнл. – К. : Р.К. Майстерпринт, 2008. – 196 с.

8. Діти з особливими потребами в школі : психол.-пед. супровід / [авт.-упоряд.: Романова О. М. та ін.]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 127 с.
9. Докторович М. О. Неповна сім'я. Особливості роботи соціального педагога / М. Докторович. – К. : Шкільний світ, 2010. – 126 с.
10. Докторович М.О. Система виховної роботи в дитячих будинках та інтернатних установах : навч. посіб. / Докторович М. О. – К. : Ленвіт, 2012. – 175 с.
11. Заверико Н. В. Особливості соціалізації підлітків і молоді в умовах сучасності / Н. В. Заверико // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2005. – №1. – С. 30-35.
12. Зайченко М.В. Інструментарій соціального педагога / М. Зайченко. – К. : Шк. Світ, 2011. – 128 с.
13. Збірник нормативно-правових актів з питань діяльності спеціалізованих закладів і формувань у сфері соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді / упоряд. Л. Є. Леонтєва, О. В. Вакуленко – К.: Держ. ін-т розвитку сім'ї та молоді, 2007. – 280 с.
14. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби системи освіти України / упоряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. – К. : Ніка-Центр, 2005. – 436 с.
15. Зимовець Н.В. Твоє життя – твій вибір: Навч.-метод. посіб. / Н.В. Зимовець, З.А. Совигракова. Н.О. Лещук. – К.: Навчальна книга, 2002. – 190 с.
16. Зимовець Н.В. Методика освіти «рівний – рівному» : Навч. метод. посіб. / Н.В. Зимовець, Н.О. Лещук. – К. : Навчальна книга, 2002.-127 с.
17. Інформаційно-методичні матеріали та аналіз нормативно-правової бази з питань попередження насильства над дітьми в сім'ї та поза нею / Авт.: Брижик В.О., Журавель Т.В., Кочемировська О.О., Нікітіна О.М., Христова Г. О. / За заг. ред. Журавель Т. В., Христової Г.О. – К. : ТОВ^ККІ.СЛ 2010. – 38 с.
18. Литвиненко С. А. Основи соціально-педагогічної діяльності : навч. посібн. для студ. вищ. пед. навч. закладів / Литвиненко С.А. – Одеса : ПНЦАІШ, 2007. – 187 с.
19. Методи роботи соціального педагога: матеріали творчої групи соціальних педагогів / Г.Бондаренко та ін. - К.: Редакція загальнопед. газет, (Бібліотека «Шкільного світу»), 2012. – 96 с.
20. Мойсеєнко К. Професійна діяльність соціального педагога: метод. посібник. / К. Мойсеєнко. – К.: Пік. Світ, 2009. – 120с.
21. Молодіжна державна політика України – хто є хто: інформаційний довідник. – К.: Міністерство молоді та спорту України, 2013. – С. 184.
22. Молодіжна політика в Україні. Висновки команди міжнародних оглядачів Ради Європи: Департамент підготовки документів та публікацій Ради Європи. – Страсбург. – 193 с.
23. Настільна книга соціального педагога (нормативно-правове забезпечення діяльності) / упоряд. Ю.А.Луценко, В.Г.Панок – К. : Білоцерківдрук, 2011 – 308с.
24. Оржеховська В.М. Дитяча бездоглядність та безпритульність. Історія, проблеми, пошуки / В.М. Оржеховська, В.Є. Виноградова-Бондаренко. – К. :

АПН України. – 2004. – 177с.

25. Педагогічно-правова профілактика правопорушень серед учнівської молоді: Науково-метод. зб. статей / За заг. ред В.П. Пастуха. – К. : ІЗМН, 1997. – 248 с.
26. Петрович В. С. Соціальний педагог: посадова інструкція / В.С. Петрович // Педагогічний пошук. – 2001. – № 2. – С. 74-76.
27. Письмак Л.Л. Організація роботи соціального педагога / Л. Письмак, // упоряд. В.О. Снігульська. – К.: Редакція загально педагогічних газет (Бібліотека «Шкільного світу»), 2014. – 128с.
28. Поліщук Ю. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні / Ю. Поліщук; за ред. Н. Г. Николо. – Тернопіль: ТНПУ, 2005. – 432 с.
29. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: метод. посіб. / Автори-упоряд.: Вовчок Т.В., Степура Н.П., Даниленко І.С. та ін.; За заг. ред. Т.П. Цюман. – К.: ВПЦ «Експрес» – 2009. – 328 с.
30. Робота соціального педагога з різними типами сімей : матеріали творчої групи соціальних педагогів / упоряд. Ю.Бойко та ін.. – К. : Ред. загальнопед. газет (Бібліотека шкільного світу), 2013. – 12 с.
31. Рудюк Т. Документація соціального педагога / Т. Рудюк // Соціальний педагог. – 2007. – № 1. – С. 14-16.
32. Щорс В.В. Універсальний довідник соціального педагога / В. Щорс, А. Полударова. – Київ : Ред. загальнопедагогічних газет, 2014. – 124 с.

Допоміжна література

1. Абетка класного керівника / Упоряд. І. Рожнятовська, В. Зоц. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2003. – 128 с.
2. Анкетування в школі. Про всіх і для всіх / Упоряд.: Гулевич Т., Омельчук Н. – К : Ред. загальнопед. газ., 2014. – 124с.
3. Аромштам М. Педагогіка толерантності / М Аромштам, С. Федорова // Искусство в школе. – 2006. – № 5. – С. 16-19.
4. Бондар В.І. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти / В.І. Бондар // Дефектологія. – 2003.– № 3. – С. 2-5.
5. Бондаровська В.М. Діти, як психологічне дзеркало сім'ї та суспільства / В. Бондаровська. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2012. – 117 с.
6. Вавіна Л. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі початкова ланка / Вавіна Л., Засенко В., Колупаєва А. – [б. м.] ; [б. в.], 2004. – 152 с.
7. Виховна робота зі студентською молоддю : навч. посіб. / ред. Т.Ю. Осипова. – Одеса : Фенікс, – 2006. – 286 с.
8. Волканова В.В. Право знати право: абетка правового виховання / Валентина Волканова. – К. : Шкільний світ, 2012. – 126 с.
9. Воспитание трудного ребенка. Дети с девиантным поведением: Учеб.-метод. пособ. / Под ред. М.И. Рожкова. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 240 с.
10. Гончаров В.Л. Батько – особлива посада: роль батька в становленні особистості / В. Гончаров. – К. : Шкільний світ, 2010. – 127 с.

11. Горбатюк О. Ф. Соціальна адаптація та інтеграція дітей з особливими потребами в загальноосвітню початкову школу / О.Ф. Горбатюк // Розкажіть онуку. – 2008. – № 8. – С. 2-3.
12. Грива О.А. Соціально-педагогічні основи формування толерантності у дітей та молоді в умовах полікультурного середовища : монографія / Грива О. А. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2005. – 228 с.
13. Гурьянова М. П. Сельская школа и социальная педагогика : пособ. для педагогов / Гурьянова М. П. – Минск : Амалфея, 2000. – 448 с.
14. Дети с ограниченными возможностями : проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании / сост. Н.Д. Соколова, Л.В. Калининкова. – М. : ООО «Аспект», 2005. – 448 с.
15. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі : початкова ланка / за ред. В. І.Бондаря, В. В. Засенка – К. : [б. в.], 2004. – 152 с.
16. Дибя С. Г. Ціннісно-нормативна основа соціалізуючої діяльності у скаутській організації / С. Г. Дибя // Рідна школа. – 2003. – №1. – С. 25-27.
17. Докторович М.О. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога / М. Докторович, Г. Рурик, І. Хозраткулова. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2014. – 96 с.
18. Докторович М.О. Соціально-психологічна робота з проблемними підлітками / М. Докторович, Г. Рурик, І. Хозраткулова. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2013. – 125 с.
19. Заморуєва В.В. Діти без сім'ї. Підготовка до життя / В. Заморуєва. – К. : Шкільний світ, 2011. – 126 с.
20. Колесникова О. В. Щодо проблем організації соціально-педагогічної роботи в загальноосвітній школі / О.В. Колесникова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 58-68.
21. Колодійчук Т.П. Я серед людей. Соціально-комунікативні тренінги / Т. Колодійчук, І. Дрина. – К. : Ред. загальноп. газет, 2014. – 121 с.
22. Культура життєвого самовизначення: інтегративний курс для учнів загальноосв. навч. закладів : метод. посіб. : в 3 ч. / [О.В. Безпалько, М.І. Босенко, Р.Х. Вайнола та ін.] ; наук. кер. та ред. І.Д. Звереві. – К. : Златограф, 2003. – Ч. 1, Початкова школа. – 288 с.
23. Луценко Ю. А. Діти-правопорушники: що робити? / Юрій Луценко – К.: Шк. світ, 2010. – 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
24. Матвієнко О. Виховання толерантності починається з учителя / О. Матвієнко // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 29-32.
25. Мерзлякова О.Л. Як не потрапити на гачок маніпулятора: програма занять для молоді (метод. посіб.) / Олена Мерзлякова. – К. : Шк.світ, 2010 . – 119 с.
26. Методика освіти «рівний-рівному» / Лещук Н., Зимівець Н., Авельцева Т. та ін. – К. : Міленіум, 2002. – 132 с.
27. Некраш Л.М. Вибір професії: як діяти, щоб не помилитися / Л. Некраш, М. Стрільник. – К. : Шкільний світ, 2011. – 126 с.
28. Никитина Л. Е. Социальный педагог в школе :учеб. пособ. / Никитина Л.Е. – М. : Академ. проект, 2003. – 112 с.
29. Організаційні і функціональні моделі діяльності психологічної служби з формування позитивного ставлення учнів і студентів до здорового

- способу життя / Цушко І.І., Лунченко Н.В., Панок В.Г. та ін. – К. : Ніка-Центр, 2011. – 84 с.
30. Организация социально-педагогической работы в учреждениях образования : учеб.-метод, пособ. / авт.-сост. Т.С. Капелевич. – Минск : Новое знание, 2007. – 346 с.
 31. Основи батьківської компетентності : навч. посіб. / упоряд. Т.Г. Веретенко, І.Д. Зверева, Н.Ю. Шевченко ; за заг. ред. І.Д. Зверевої. – К. : Науковий світ, 2006. – 156 с.
 32. Панок В. Г. Психологічна служба : навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів / В.Г. Панок. – [2-е вид.]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2013. – 328 с.
 33. Пащенко С. Ю. Соціально-педагогічна проблема самоорганізації дозвілля підлітків / С. Ю. Пащенко // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. / за заг. ред. А.Й. Капської – К. : Логос, 2004. – Вип. XXII. – С. 44-62.
 34. Психологічна служба і ПМПК системи освіти (за результатами 2012-2013 навчального року) / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.] – К. : Ніка-Центр, 2013. – 60 с.
 35. Психолого-педагогічна робота в закладах соціальної реабілітації (методичний посібник) / за заг. ред. Ю.А.Луценка, Є.Б.Павлової, В.Г.Панка – К.: Видавець: Надтока О.Ф., 2011. – 310с.
 36. Про світ дітей з особливими потребами / Упоряд. В.І. Шнайдер. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2003.– 140 с.
 37. Семиченко В.А. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. // В.А. Семиченко, В.С. Залуженюк – К.; Веселка. 1998. – 214 с.
 38. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / [Т.Ф. Алексеєнко, Т.П. Басюк, О.В. Безпалько та ін.] ; за ред. І.Д. Зверевої. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
 39. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник [для студ. вищ. навч. закладів] / Т.Ф. Алексеєнко, Т.П. Басюк, О.В. Безпалько та ін. // За ред. І. Д. Зверевої. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
 40. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями / за ред. А.Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. –146 с.
 41. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах : метод. посіб. / За ред. І.Д. Зверевої. – К. : Держсоцслужба, 2006. – 104 с.
 42. Сущик Н.С. Застосування соціально-психологічного тренінгу в діяльності соціального педагога для корекції агресивної поведінки підлітків / Н.С. Сущик // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2003. – №1. – С. 49-58.
 43. Типова посадова інструкція соціального педагога школи // Соціальний педагог. – 2007. – № 9. – С. 5-8.
 44. Трубавіна І. М. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю / Ірина Миколаївна Трубавіна. – К. : УДЦССМ, 2000. – 94 с.
 45. Трубавіна І. М. Методи вивчення сім'ї / І.М. Трубавіна, Н.А. Бугаєць. – К. : УДЦССМ, 2001. – 76 с.

46. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю : навч. посіб. / Ірина Миколаївна Трубавіна. – К. : ДЦССМ, 2002. – 132 с.
47. Трубавіна І. Д. Зміст та форми просвітницької роботи з батьками : [наук.-метод. матеріали для працівників соц. служб, учителів, соц. пед., студ. педагог, вузів] / Трубавіна І. Д. – К. ; УДЦССМ, 2000. – 88 с.
48. Формування здорового способу життя молоді в Україні : національна модель «Молодь за здоров'я» / П. Шатц, О. Балакірева, Н. Комарова та ін. – К. : Укр. ін-т соц. досліджень, 2005. – 130 с.
49. Шульга В. В. Соціальний педагог у загальноосвітньому навчальному закладі : метод. реком. / Шульга В. В. – К. : Ніка-Центр, 2004. – 124 с.

Інтернет-ресурси

1. www.ebooktime.net.book/
2. www.psyh.kiev.ua/
3. www.nbu.gov.ua
4. zakon.rada.gov.ua